

Климатичните промени и търсенето на екологични морски продукти променят риболова в Арктика.

Екомаркировките за морски продукти могат да повишат цените, но сертифицирането струва пари. Междувременно арктическите риболовни флоти получават субсидии за гориво, за да покрият разходите си, но това увеличава замърсяването.

1 Инвестирайте в екоетикети, за да продавате на клиенти, загрижени за климата.

2 Запазвайте горивните субсидии, за да останат арктическите риболовни стопанства конкурентоспособни.

3 Постепенно прекратявайте горивните субсидии и помагате за преминаване към по-чисти риболовни технологии.

Затоплящите се води, замърсяването, избягалата от фермите съомга и язовирните стени затрудняват оцеляването на дивата съомга в Арктика.

Това вреди на реките и техните екосистеми, улеснява разпространението на паразити и застрашава както природата, така и риболовната индустрия.

1 Защитавате местообитанията на дивата съомга и правите риболовните правила по-строги.

2 Увеличавате риболовните квоти, докато все още има достатъчно дива съомга.

3 Инвестирайте в люпилни за съомга и във възстановяване на реки, за да помогнете на популациите на съомгата да растат.

С затоплянето на океаните някои риби се преместват на север към по-хладни води.

Това открива нови места за риболов, но също така поражда конфликти за това кой какво и в какво количество може да лови, и оказва натиск върху местните арктически видове и екосистеми.

1 Адаптирате правилата и квотите за риболов, за да ловите нови рибни видове.

2 Съсредоточавате се върху защитата на местните арктически видове.

3 Опитвате се да работите с други държави, за да предотвратите свръхриболова и конфликтите.

Корабите, плаващи в арктическите ледове, могат да пренасят инвазивни видове чрез корпусите и баластните си води.

Тези нашественици разпространяват болести сред местните видове, увреждайки местните екосистеми. Въпреки това арктическото корабоплаване носи пари и работни места на региона.

1 Въвеждате строги регулации за биообрастване и баластна вода в арктическите води.

2 Позволявате на корабите да продължат без допълнителни правила за инвазивните видове.

3 Задължавате корабите да почистват корпусите си, преди да влязат в арктическите води.

Отговор: виж страница 6

По-високите температури, променящите се морски течения и повишаващите се нива на соленост затрудняват живота на рибата, отглеждана в аквакултури.

Фермите за съомга в Норвегия вече наблюдават повече болести, паразити и по-бавен растеж.

1 Инвестирайте в аквакултурни системи, които могат да се справят с по-топла вода.

2 Забавяте разширяването на аквакултурата, за да защитите околната среда.

3 Финансирате изследвания за наблюдение на климатичните ефекти и адаптиране на аквакултурните практики.

Отговор: виж страница 10

Повече от 93% от оценените рибни запаси в Средиземно море са прекомерно експлоатирани.

Това вреди на местните рибари, увеличава вноса на морски продукти от цял свят и застрашава кулинарните традиции на региона, основани на местни морски продукти.

1 Налагате строги риболовни квоти и сезонни забрани.

2 Насърчавате устойчива аквакултура на местни видове.

3 Стартирате програма за наследство на морските дарове, за да подкрепите творчеството и устойчивостта в кулинарния сектор.

Отговор: виж страница 14

Оттичането на торове от селското стопанство причинява евтрофикация, водеща до огромни цъфтежи на водорасли в Балтийско море.

Това намалява кислорода, създавайки мъртви зони, убива морския живот и вреди на рибарите и на предприятията за аквакултури.

1 Инвестирайте в премахване на водорасли и увеличаване на кислорода, за да предотвратите мъртви зони.

2 Насърчавате устойчивото земеделие на сушата, за да ограничите оттичането на торове.

3 Подкрепяте възстановяването на крайбрежните влажни зони като филтри между сушата и морето.

Отговор: виж страница 18

Отговор: виж страница 7

Крилатката е инвазивен вид, който мигрира в Средиземно море от Червено море.

При липса на хищници тя експлоатира хранителните ресурси. Това затруднява оцеляването на местните видове.

1 Стартирате кампания, за да насърчите хората да ядат риба-лъв.

2 Създавате програми за гражданска наука и водолази, за да проследявате и премахвате рибата-лъв в ключови зони.

3 Финансирате изследвания, за да видите дали нови хищници биха могли да помогнат за контрола им.

Отговор: виж страница 11

Средиземно море се затопля с 20% по-бързо от средното за света.

Това вреди на студенолюбивите видове като червения тон, ускорява разпространението на инвазивни видове и засилва подкиселяването на океана, което застрашава коралите, мидите и планктона.

1 Създавате морски убежища и зони, забранени за риболов.

2 Подкрепяте изследванията и адаптацията за засегнатите риболовни стопанства и аквакултура.

3 Стартирате средиземноморски пакт за действия срещу климата за морето.

Отговор: виж страница 15

Много части от Балтийско море са увредени от човешката дейност.

Риби като треската губят безопасните места, от които се нуждаят, за да живеят и растат. Това означава по-малко риба, повече заплахи за биоразнообразието и за препитанието на онези, които разчитат на морето.

1 Въвеждате по-строги риболовни правила, за да могат рибните популации да се възстановят.

2 Стартирате мащабни проекти за възстановяване на местообитания в ключови зони.

3 Насърчавате използването на селективни риболовни уреди, които са по-безопасни за природата, но все пак разрешавате риболова.

Отговор: виж страница 19

Отговор: виж страница 8

Синият рак е инвазивен вид, пренесен в Средиземно море от източното крайбрежие на САЩ чрез баластните води на корабите.

Без хищници и с бързо размножаване те се разпространяват бързо, увреждайки местните видове, техните местообитания, фермите за миди и риболовните уреди.

1 Насърчавате лова на син рак и го предлагате като местен морски деликатес.

2 Инвестирайте в мащабни усилия за премахване и програми за проследяване.

3 Не правите нищо и се надявате природата да намери своя баланс.

Отговор: виж страница 12

Балтийско море става все по-замърсено заради оттичането от селското стопанство, градовете и дори от пречистването на отпадъчни води, което влошава токсичността.

Това може да доведе до натрупване на токсични метали като талий, вредящи на морския живот и застрашаващи здравето на хората.

1 Налагате строги правила за ограничаване на оттока от земеделието и градовете.

2 Модернизирайте пречиствателните станции за отпадни води, за да намалите заустванията.

3 Стартирате кампания за осведоменост с награди, за да накарате всички доброволно да намалят замърсяването.

Отговор: виж страница 16

Много рибни видове в Балтийско море се ловят без научни препоръки или подходящ мониторинг.

Много от уловите не се докладват, което затруднява оценката на състоянието на рибните запаси. Това е заплаха за биоразнообразието и за бъдещето на риболова.

1 Увеличавате контрола и санкциите за недеклаирания риболов.

2 Работите с рибарите, за да събирате по-добри данни, и предлагате награди за деклариране на улова.

3 Използвате технологии като камери и цифрови дневници, за да проследявате какво се улавя на лодките.

Отговор: виж страница 20

Отговор: виж страница 9

Проучванията показват, че 12,9% от морските продукти на гръцкия пазар са с грешни етикети.

Това може да е опасно за хората с алергии, подкопава доверието в местните рибари и може да накара хората да спрат да ядат морски продукти.

1 Изисквате ДНК тестове и цифрово проследяване за всички продукти от морски дарове.

2 Стартирате национална кампания, за да помогнете на хората да разпознават сезонна, местна риба.

3 Създавате доверен етикет „Mediterranean Verified“ за проследими морски дарове.

Отговор: виж страница 13

Балтийско море е по-шумно заради морския трафик.

Силните подводни звуци объркват херингата, стресирайки я, което я кара да изразходва повече енергия и затруднява размножаването ѝ. Това застрашава риболова на херинга — ключов икономически и културен ресурс.

1 Добавяте сезонни или базирани на зони риболовни ограничения в шумните зони.

2 Насърчавате по-тихи двигатели и оборудване за риболов и корабоплаване.

3 Насърчавате хората да консумират по-разнообразни морски дарове, за да разчитат по-малко на херинга.

Отговор: виж страница 17

Черно море е изправено пред нашествие от медузи, пренесени чрез баластните води на корабите.

Желатиновите им маси са толкова гъсти, че задръстват рибарските мрежи и унищожават риболовните уреди. Медузите се хранят с хайвер и ларви на риби, което засяга размножаването на местните видове. Туристите също биват ужилвани, докато плуват.

1 Насърчавате риболовните стопанства да използват куки вместо мрежи в засегнатите региони.

2 Развивате икономически приложения за медузите, като хранителни продукти, фармацевтични продукти или торове.

3 Въвеждате по-строг контрол на баластната вода от кораби, за да предотвратите по-нататъшното въвеждане на инвазивни медузи.

Отговор: виж страница 21

Незаконният, недекларираният и нерегулираният риболов е основна заплаха за устойчивото рибарство и морското биоразнообразие в Черно море.

Нарушавайки риболовните квоти, тези практики тласкат местните видове към изчезване и вредят на препитанието на рибарите.

1 Увеличавате контрола и санкциите за незаконен риболов.

2 Подкрепяте законните риболовни дейности със стимули.

3 Сътрудничите си със съседните страни, за да подобрите контрола.

Климатичните промени затоплят Черно море.

Хамсията — любима риба в местните ястия — се премества към по-хладни води, където е по-трудно достъпна. В резултат рибарите ловят по-малко хамсия отпреди.

1 Въвеждате по-строги риболовни квоти, за да защитите запасите от хамсия.

2 Насърчавате алтернативни видове, за да намалите зависимостта от хамсия.

3 Инвестирате в аквакултура като допълнение към риболова.

Инвазивният вид *Rapana venosa* — хищнически морски охлюв (рапан) — процъфтява в Черно море, изчерпвайки популациите от миди и стриди и увреждайки биоразнообразието.

Сега рибарите обсъждат дали да направят нов бизнес от този охлюв, или да контролират разпространението му.

1 Насърчавате рибарите да ловят този охлюв, използвайки селективни уреди, които не вредят на други животни или на морското дъно.

2 Избирате да не действате, доверявайки се, че природата винаги намира своя път.

3 Насърчавате създаването на нови продукти, използвайки морския охлюв.

Получавате нови данни, предупреждаващи ви, че запасите от черноморски калкан намаляват заради унищожаване на местообитанията и свръхриболов, включително незаконен риболов.

Калканът е една от най-ценните риби в региона, важна както за природата, така и за хората.

1 Налагате по-строги риболовни квоти и наблюдение.

2 Насърчавате лова и консумацията на алтернативни видове с по-здравяващи запаси.

3 Инвестирате в отглеждане на калкан, за да намалите натиска върху дивите популации.

Отговор: виж страница 22

Отговор: виж страница 23

Отговор: виж страница 24

Отговор: виж страница 25

Получавате нови данни, предупреждаващи, че запасите от дива треска в Атлантическия океан намаляват.

Треската е един от най-популярните видове сред потребителите в Европа. Тя също така играе съществена роля в морската екосистема — както като хищник, така и като плячка.

1 Затваряте риболова на този вид, като въвеждате мораториум.

2 Понижавате риболовните квоти за треска.

3 Предоставяте субсидии на рибарите да приемат уреди, които намаляват прилова на треска.

Заради климатичните промени океанът става все по-кисел.

В резултат на това във водата има по-малко наличен карбонат. Стопаните на стриди са забелязали, че това кара младите стриди да развиват по-слаби черупки, което ги прави по-уязвими.

1 Молите стопаните да отглеждат кафяви водорасли, за да помогнат водата да стане по-малко кисела.

2 Работите с учени, за да опитате по-силни щамове стриди, които се справят по-добре с киселата вода.

3 Насърчавате фермерите да проверяват водата и да добавят естествени продукти като натрошени черупки или варовик, за да коригират pH.

По-голямата част от кафявите скариди, уловени в Северно море, се обработват и белят в Мароко, далеч от зоната на улова им.

Това увеличава емисиите на CO₂, свързани с транспорта.

1 Оставяте нещата както са.

2 Помагате за поставянето на машини за белене на скариди близо до мястото, където се улавят.

3 Инвестирате в социални кооперативи с работници, които белят ръчно близо до риболовната зона.

От 60-те години на XX век добивът на нефт и газ в Северно море носи бизнес, но също и проблеми.

Заедно с шумните кораби и замърсяването, той затруднява морските животни да живеят и да се размножават.

1 Драстично намалявате производството на нефт и газ.

2 Търсите същите видове за улов в други морета.

3 Сключвате сделка със съседните страни за ограничаване на замърсяването и шума от нефт и газ.

Отговор: виж страница 26

Отговор: виж страница 27

Отговор: виж страница 28

Отговор: виж страница 29

Френски и британски рибари спорят за улова на морски гребени в Ламанша.

Британските кораби ловят целогодишно, но френските кораби трябва да спират част от годината, за да защитят морските гребени. Френските рибари обвиняват британците в нелоялна конкуренция и в увреждане на морските гребени.

1 Забранявате съвместно лова на морски гребени по време на ключовите периоди на размножаване.

2 Позволявате на всяка страна да лови по свои правила, но установявате протокол за деескалация в случай на конфликти.

3 Правите съвместен план за морски гребени с ограничения и зони, които се затварят на ротационен принцип.

Отговор: виж страница 30

Танкер с петрол потъва по време на силна буря и разлива петрол в океана. Петролът убива морските животни, вреди на местните рибари и сериозно уврежда крайбрежната среда.

Голямо количество торове се оттича в морето и, съчетано с топлата вода, причинява голям цъфтеж на водорасли. Хората не могат да събират черупчести мекотели, а фермерите, които ги отглеждат, губят голяма част от реколтата си.

ЕС и Обединеното кралство подписват важно споразумение за риболова в Ламанша и Северно море. То помага на рибарите да запазят правата си и улеснява грижата за споделените рибни запаси.

След избори новото правителство на Норвегия решава да не разрешава добива от дълбоководното арктическо дъно. Това помага за опазването на морското биоразнообразие и предотвратява необратими екологични щети.

Рекордно ниските нива на морски лед позволяват на повече кораби да преминават през Арктика. Това прави океана много по-шумен от обикновено, което плаши и обезпокоява китовите и другите морски животни.

Учени предприемат безпрецедентна експедиция до Северния ледовит океан и откриват нови видове по морското дъно. Някои от тях получават защита, затова разрешенията за дълбоководен добив се замразяват.

Стари боеприпаси от Втората световна война са открити в оживена риболовна зона в Балтийско море. От тях изтичат токсични вещества, затова риболовът е спрян, за да се пази безопасността на хората.

Газопровод избухва в Балтийско море, изпускайки метан. Токсични седименти от морското дъно се размесват във водата и отравят животните, засягайки рибарството. Да не говорим за морските видове, убити от експлозията.

ЕС и балтийските държави отпускат нови субсидии, за да помогнат на рибарите да преминат към по-отговорен риболов. С тази помощ много рибари вече могат да използват по-безопасни и по-устойчиви начини за риболов.

Известен италиански кулинарен инфлуенсър споделя онлайн рецепта със син рак. Рецептата става вирусна и все повече хора започват да купуват този рак и да ядат морски продукти. Това помага да се контролира популацията на синия рак и носи повече пари на дребните рибари.

Подводно свлачище разтърсва океанското дъно. То разрушава местообитанията на много морски видове и блокира миграционните им маршрути. Цунами удря брега и поврежда рибарските лодки.

Скандал разкрива, че част от рибата, продавана като „местна“, всъщност е внесена. Хората се чувстват измамени и спират да купуват морски продукти. Местните рибари губят пари и общественото доверие.

В региона започва война. Държавите спират да си сътрудничат за опазването на океана и незаконните риболовни дейности процъфтяват. Засегнати са всички — от дребните рибари до собствениците на ресторанти.

Голяма морска гореща вълна удря Черно море, засягайки миграцията на някои морски животни. Това причинява необратими щети на някои гори от кафяви водорасли и ливади от морска трева, които са ключови местообитания за много морски видове. Горещите вълни са вредни и за хората.

България и Румъния подписват споразумение за създаване на най-голямата досега морска защитена зона в Черно море. Това дава на морските животни безопасно място, където да живеят и растат. Освен това помага на двете държави да си сътрудничат по-добре, но някои рибари вече не могат да ловят там.

Средиземно
море

Средиземно
море

Балтийско
море

Балтийско
море

Черно
море

Черно
море

Черно
море

Средиземно
море